

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja



Vízkereszt – vagy amit találtak

Mozaikszemek a szombathelyi Szent Márton-templom történetéből

► 11. oldal



Keresztény nők tanúsága és tettei

Elizabeth Ann Bayley Seton követendő életpéldája

► 12. oldal



Felajánlom...

Általános iskolás gyerekek felajánlásai papi hivatásokért

► 13. oldal

VI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM – 2013. JANUÁR – ÁRA: 150 FT

Elmaradt világvége

Egyesek talán már el is felejtették január első napjaira, hogy mekkora pánik volt világszerte a decemberi világvége miatt, amelyet állítólag a maják előre megjósoltak. A maják persze tiltakoznának ez ellen, mert ők ilyet nem mondtak. Meg persze azok is tiltakoznak most már, akik 20-án bevásároltak ásványvízből meg konzervből. Most ezt mondják: Én igazából nem is hittem el, csak szomjas voltam.

De ne menjünk el szó nélkül az elmaradt világvége mellett. Az én életemben már legalább tízszer volt pontos időpont megjelenve, de valahogy mindig elmaradt a mások által várva várt világvége. Most is. Nem vagyok próféta, de biztos vagyok benne, hogy pár hónapon belül előáll valaki azzal, hogy rossz volt a számítás, de most pontosítottak és 2013 egy bizonyos napján fog bekövetkezni a világvége. Hát persze, február 31-én! És azt is bátran megjósolom, hogy ugyanazok az ostobák fogják elhinni az új dátumot, akik a december 21-ét is elhitték. Szóval, hamarosan meglesz az új időpont. Az óvodások meg azt mondják erre: hiszi a piszi. Őket már nem lehet ezzel bolondítani.

Miért jó félelemben és rettegésben élni? Miért jó elhinni nyilvánvaló számárságokat? Ez örök titok marad számunkra. Miként örök téma marad a világvége is. Sok év múlva is lesznek olyanok, akik előre megmondják a tuti napot, amikor mindennek vége lesz. Még jó tízmilliárd év múlva is, pedig akkor már valóban közelebb lesz a világvége.

[Horváth István Sándor]

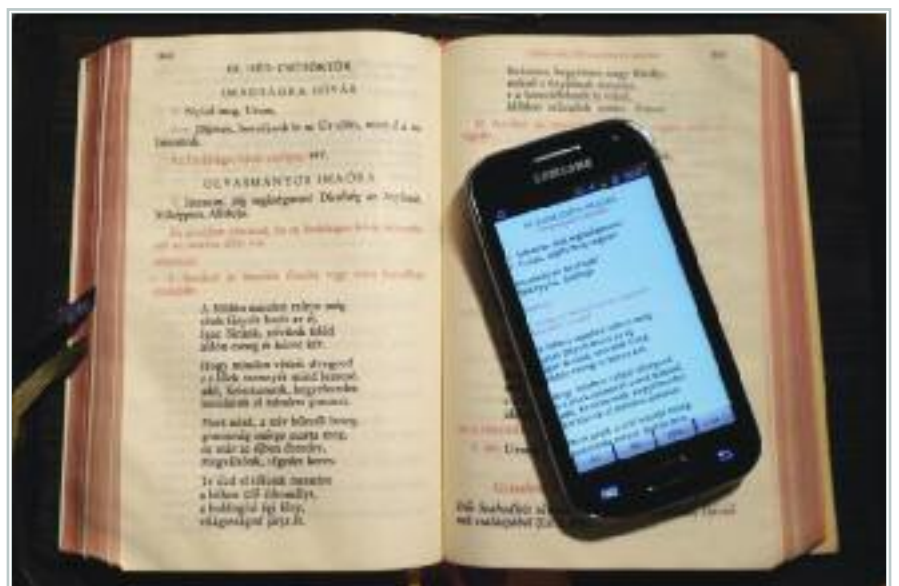
Haladva a korrall

Minden elsőéves papnövendék egyik legfontosabb feladata megismerkedni a zsolozsmáskönyv használatával. Nem kis dolog ez, kérem! Aki már látott közelről liturgikus könyvet – Misekönyvet vagy más szertartáskönyvet –, már csak a könyvjelzők sokaságából is láthatja, hogy komoly művészet el-sajátítani ezek használatát. Így van ez a zsolozsmáskönyvvel is. Még a legegyszerűbb feladat a négy kötetből kiválasztani az éppen aktuálisat, de amikor egy-egy imaóra a könyv három-négy helyére lapozgatva áll össze, ott bizony már komolyan kell ismerni a liturgiát. Talán ez is oka annak, hogy a hívek körében nehezebben terjed el a zsolozsma imádkozása, pedig azt a II. Vatikáni Zsinat nagyon is ajánlja.

Emlékszem, e „technikai problémák” kiküszöböléséről már a szemináriumban elméltünk, és eljutot-

tunk az oltárra helyezhető érintőképernyő ötletéig, amiről aztán a szentmise szövegeit csak egy gombnyomással lehetne olvasni, ezzel kiiktatva a nagy és bonyolult Misekönyvet. Mára már ennek a megoldásnak semmilyen akadálya sem lenne, a liturgikus ünneplésben azonban még-sincs helye egy ilyen eszköznek.

A számítástechnika fejlődésével együtt azonban megnyílt egy másik lehetőség is: a zsolozsma ma már interneten is elérhető a zsolozsma.katolikus.hu oldalról, ahol minden lapozgatás, keresgélés nélkül, egy helyen megtaláljuk valamennyi imaórát. Sőt okostelefonunkra le is tölthetjük a teljes zsolozsmát. Éppen ezért, ha papot, szerzetest, világi hívt látunk, amint hosszan nézegeti mobiltelefonja képernyőjét, ne gondoljunk egyből arra, hogy telefonfüggővé vált. Lehet, hogy csak éppen zsolozsmázik. [Ipacs Bence]



LITURGIA

Az imaórák liturgiája

Az imaórák története III.

AXI. századtól a zsolozsma a felszentelt pap személyes kötelessége lett, túlsúlyba került a zsolozsma kóruson kívüli elmondása. Ezzel együtt az imaórák is különváltak időben történő elosztásuktól: most már az éjszaka imáját nappal, sőt akár egy nappal előbb is el lehetett mondani. Az imaórák kóruson kívüli imádkozásából keletkezett a *breviárium* nevezetű imakönyv, amelyben minden megtalálható, ami a zsolozsma magán elvégzéséhez szükséges. Ez az új zsolozsma legjobban a világi, vagyis nem szerzetes papságot érintette: a világi papság ugyanis az egyházi szerkezet átalakításával gyakorlatilag megszűnt, a papszentelés egyúttal automatikusan szerzetessé minősített, nemcsak az életforma, hanem a lelkiség tekintetében is. Egészen a legújabb liturgiareformig a pap, mivel a breviáriumot imádkozta, „úton levő szerzetes”-nek minősült, akinek emiatt a közös zsolozsmázást egyénileg, magánimaként kellett elvégeznie. Ennek következménye lett például az, hogy a XVI. században újonnan alapított jezsuita rend remekül megvolt a közös zsolozsma nélkül, tagjai a breviárium kötelező elimádkozására szorítkoztak.

Az imaórák liturgiájában jelentős változást az 1962 és 1965 között megtartott II. Vatikáni Zsinat hozott. A zsolozsma reformja során újra kiemelték a reggeli és az esti imaórát, melyek az Anyaszentegyház hagyománya szerint a mindennapi zsolozsma két sarkpontja. Átalakították az éjszakai imaóra szerkezetét, és megengedett lett annak napközbeni elmondása is. Ez az ima az olvasmányos imaóra nevet kapta. Az ún. kisebb imaórákat, a *terciát* (dél-élelőtti imaóra), a *szeptát* (déli imaóra) és a *nónát* (délutáni imaóra) már csak a kórusimában kell megtartani. Kóruson kívül szabad a háromból a napszaknak megfelelő egy imaórát választani, ezt nevezzük napközi imaórának. Az új rendet csak úgy lehetett megtartani, hogy a 150 zsolozsmát nem egy hétre, hanem hosszabb időre osztották szét.

[Ipcs Bence]



PÉLDAKÉP

Bosco Szent János

Bosco Szent Jánost az ifjúság nagy nevelőjeként szoktuk emlegetni méltán, hiszen olyan csodálatos művet épített fel, amelyben százezrek és milliók találtak rá már azóta az Úristenre és a benne való hitre. Hihetetlen derű, szelídség és jóság sugárzott egyéniségéből, amellyel maga mellé állította még a legellenségesebb embert is.

Életére és csodálatos munkájára óriási hatással volt édesanyja, Margit mama. Az ő bölcs nevelői példája segítette elő, hogy fiából kiváló nevelő legyen. Kiskorától kezdve arra tanította gyermekét, hogy mindig Isten jelenében éljen, és ne féljen érte semmilyen áldozatot sem meghozni. A kis János éppen ezért sokat imádkozott, és igyekezett kerülni minden bűnre vezető alkalmat.

Édesanyja szorgalomra és munkaszeretetre nevelte. Kilenc éves lehetett, amikor volt egy különös álma. Egy nagy udvaron látta magát, körülötte sok vidám gyerekkel, akik játszottak. Egyszer csak káromkodást hallott tőlük. Oda ment, elkezdte szidni és ütlegelni a trágárul beszélőt, amikor megjelent egy méltóságteljes férfi, aki arra kérte, hogy álljon a fiúk mellé, és szelídséggel, jósággal, szeretet-

tel vezesse őket. Majd egy csodálatos hölgy is megjelent előtte, aki arra biztatta, hogy szelídítse meg a rossz gyerekeket. Ekkor még nem értette az álom jelentését, de azért a környékbeli fiúkat maga mellé vette másnapról. Együtt imádkozta velük a rózsafüzért, hittanra tanította őket, a misén hallott szentbeszédeket elmagyarázta nekik, de bűvészmutatványokat is tanult, hogy szórakoztatthassa őket.

1841-ben pappá szentelték. Torinóban szolgált, amikor elkezdett foglalkozni az ifjúsággal, mert látta, hogy mennyire elhagyatottak, nincs táplálékuk, lakásuk, munkájuk, és csak a bűnözésből tudják fenntartani magukat. Hétről hétre egyre többen szegődtek mellé, hogy hallgassák tanítását és együtt ünnepeljék vele a szentmisét.

Sokan irigykedtek rá, és mindent megtettek azért, hogy akadályozzák munkájában, de megnyerő stílusával, bátorságával, egyenességével még a világi hatóságokat is megnyerte ügyének. Megtanította „gyermekkeit”, hogy életüket mindig az őszinte és igaz valóságossággal, valamint a józan ész irányítsa, ez volt az ő módszere.

A Hit Évében kérjük Bosco Szent Jánost, hogy égi pártfogásával segítse a papokat, hogy lelkesen és minden áldozatot vállalva foglalkozzanak a felnövekvő ifjúság valódi nevelésével.

[Déri Péter]

Régi értékek – új lendület és tervek

Maurer Péter vette át a Martineum Felnőttképző Akadémia irányítását. A következőkben őt ismerhetik meg a Martinus olvasói, illetve arra is választ kaphatnak, hogy milyen programokkal várja az intézmény 2013-ban az érdeklődőket.

Mikor vette át az intézmény vezetését? Mivel foglalkozott idáig?

2012 novemberétől bízott meg dr. Veres András a Martineum vezetésével. Az intézmény nem volt ismeretlen számomra, hiszen 1995-től 2000 októberéig itt dolgoztam, a későbbiekben pedig mint a Szakmai Tanácsadó Testület tagja voltam kapcsolatban az Akadémiával. Ez idő alatt a Nyugat-magyarországi Egyetemen oktattam. Idén tavasszal püspök atya dr. Németh Norbert atyát megbízta a Boldog II. János Pál Katolikus Kollégium és Szakkollégium elindításával illetve működtetésével. Erre a feladatra meghívtak engem is. Az Akadémia igazgatói kinevezéssel az volt a főpásztor célja, hogy a két intézmény lelki és szakmai munkája mind több szálon kapcsolódjon.

Milyen céljai vannak a Martineum vezetésének?

A céloom továbbra sem lehet más, mint az immáron 20 éve alapított Akadémia Alapító Okiratában megfogalmazottak megvalósítása. Néha felröppennek olyan rosszindulatú pletykák, hogy az egyházmegye megszünteti ezt az intézményét. Amikor a megyéspáásztor bemutatott az egyházmegye papjainak, elmondtam: amíg nem lesz minden gyermeknek a kedvenc tanórája a hittan, amíg a bérmálás szentségének felvétele ún. „Búcsúszimfónia”, addig van min dolgozni. Ehhez kértem a főtisztelendő atyák segítségét, konstruktív együttműködését.

Tovább kell vinni, illetve továbbra is át kell adnunk azokat az értékeket, amelyek itt keletkeztek és keletkeznek nap mint nap. Az intézményből sugározni kell a lelkiségének. Minden területen kiváló szakemberek dolgoznak itt. Ők az itteni feladatokat nem munka-

ként, hanem hivatásként végzik. Hűségük elismerést érdemel. Nem változtatni szeretnék, hanem bővíteni. A képzési kínálat színesedik, ezáltal a célcsoportok száma is gyarapodik reményeink szerint. Van még szabad infrastruktúrális kapacitásunk, és kitűnő szakemberek várják a jövőbeli érdeklődőket.

Milyen kiemelkedő programok lesznek 2013-ban?

Az Akadémia fennállásának elmúlt 20 évében sajátos fejlődésen ment keresztül. A kezdeti, szinte csak egyházi jellegű programok után egyre nyitottabbá vált a társadalom számos kérdése iránt. Kínálatában egyre inkább helyet kaptak egyrészt a családi életet segítő, másrészt a társadalmi életben való eligazodást nyújtó programok. A bennünk körülvevő képzési paletta ismeretében tudatosan kívánjuk képzéseinkkel az általános felnőttképzés jelentőségét hangsúlyozni, illetve az ezen a területen megmutatózó, képzési kínálatban egyértelműen jelentkező deficitet pótolni.

Ebben a hónapban akkreditálták az intézményt, mint nyelvvizsgahelyszínt: német, angol, olasz nyelvekből igény szerint nyelvoktatást és államilag elismert egyházi szaknyelvi képzést, nyelvvizsgáztatást szervezünk. Segítségét szeretnénk ezzel nyújtani azon keresztény fiataloknak, akiknek továbbtanulási szándékuk van, nyelvet szeretnének tanulni vagy a diploma megszerzéséhez nyelvvizsgára van szükségük.

Természetesen az évek óta időszakokhoz, ünnepi előkészületekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó lelkigyakorlatokon kívül lesz többek közt önismerteti tréning, migrénes betegeknek ún. fejfájás kurzus, katolikus iskolák peda-

gógusainak világnézeti-spirituális képzés. Megszervezzük az egyházi dolgozók informatikai képzését, a sekrestyések, a hitoktatók, a lektorok, a jegyesoktatók képzését is. Ezen kívül a Martineum lesz a helyszíne a XIX. Egyetemi Pásztorációs Konferenciának.

Milyen nehézségekkel kell szembenéznie az intézménynek?

Nehézségek mindenhol vannak, de nem így kell megközelíteni. Ezek kihívások, megoldásra váró feladatok. A 20 éve elkészült épületben elengedhetetlen és időszerű a felújítás, a korszerűsítés. De továbbra is a tartalom a legfontosabb számunkra, hiszen egy istálló, egy jászol is elegendő volt a Gondviselőnek, hogy közénk jöjjön. A betlehemi kép az alázatos pásztorokkal és a tisztalelkű bölcsekkel lett teljes. Ezúton szeretném megköszönni hűségeseink segítségüknek, a programjaink, képzéseink résztvevőinek a támogatást, elismerést és buzdítást, ami munkánkhoz elengedhetetlen! Remélem, találkozhatunk a Martinus olvasóival 2013-ban is a Martineumban! **[H. Pezenhófer Brigitta]**



Maurer Péter 2012 novemberében vette át a Martineum Felnőttképző Akadémia irányítását

„...szenedett Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghalt és eltemették”

A Szentírás nem kendőzi el Krisztus életének azokat a mozzanatait, melyeket olvasni, hallgatni nehéz és fájdalmas: szenvedés, halál. Bukdászoló emberi voltunk számára e két téma kellemetlen, nem szívesen beszélünk róla. Egyikünk élete sem mentes a kereszektől: elveszítjük szeretteinket, lenézést és rágalmakat szenvedünk el, mindennapi életünk zaklatott körülményei bizonytalanságban tartanak. Krisztus pontosan tudja és velünk együtt átéli ezeket a harcokat, mert a fájdalom számára is megtapasztalt valóság. Ám az Istentől ajándékként kapott hitünk az, amely a teljes megértés hiánya és zavaros érzéseink ellenére is „és mégis” választ ad, értelmessé és élhetővé teszi nem csupán húsvét, hanem nagypéntek üzenetét is. Isten Fia a bűnt kivéve felöltötte a teljes emberi természetet. Nem csupán félig, tehát nemcsak az emberséggel járó örömeket tapasztalta meg, hanem a szenvedést és a halált is. De az ő szenvedése és halála új értelmet adott minden ember kínládásának és az elmúlásnak is. Szünetével Jézus úgy alakítja át fájdalmainkat, hogy a látszólag céltalan vergődésünkből egy célra tekintő küzdelem harcosává tesz bennünket. A százados mondata azt üzeni, hogy

amit a Kálvárián látunk, nem egy szörnyű tévedés: „Ez az ember valóban Isten Fia volt!” (Mk 15,39) Szent Pál pedig így tesz tanúságot: „...szeretett engem és feláldozta magát értem” (Gal 2,20). Vagyis a kereszt jelentése nem büntetés. Habár, mint halálnem, emlékeztet minket az emberi irgalmatlanságra, de a keresztény ember számára elsősorban az isteni irgalmasság jele. Ugyanakkor a kereszten haldokló Jézus képe kihívás az értelem számára: felfogjuk-e, hogy Krisztus, aki a bűneink súlyát magára vette, egyben Isten irántunk való szeretetének súlyát viseli és mutatja meg? Ellentmondásos az is, hogy a halál sötétje az, amely még jobban megvilágítja az Isten felénk tanúsított hűségét. A Golgota eseményeiről elemelkedve Szent Ciprián azt tanítja, hogy Jézus vére más nyelven szól hozzánk, mint Ábel vére: nem bosszúért és büntetésért kiált, hanem megbékélést hoz. Jézus a halált az örök életbe való belépés kapujává tette. Így az többé már nem szakadék, hanem sokkal inkább híd a számunkra előkészített örök otthon felé, ahol az Istenben egyesülve teljes közösségben lehetünk azokkal, akik oda már előttünk megérkeztek. Míg azonban meg nem érkezünk mi is, nem felejthetjük el, hogy Krisztus ha-

lála cselekvésre is kötelez minket. Nem mehetünk el mellette, választ kell adnunk. A kérdés tehát, hogy megváltásunk eseményeinek csupán külső szemlélői akarunk lenni, vagy szereplői is? Milyen „szerepet” vállalunk ebben a drámában? Péterrel vagyunk, Máriával, Jánossal, Cirenei Simonnal? Vagy Júdással? Nem maradhatunk semlegesek! Aki azt mondja, hogy „nem kívánok ebben részt venni”, az valóban el is foglalt egy nagyon is konkrét pozíciót: Pilátusét, aki mosta kezeit, és a tömeget, aki csak állt és nézett (Lk 23,35). Ez utóbbi szerepeket felöltve hogyan imádkozhatnánk a szentmisében, hogy „halálot hirdetjük, Urunk”? Nagypénteki megpróbáltatásokon kell átmenünk ahhoz, hogy az életünkbe a húsvéti öröm is beköszöntsön. Bár Jézus halálakor földrengés rázta meg a várost, egy sokkal nagyobb földrengés következett feltámadása napján. Hitünkhöz hűségesen ragaszkodva, Krisztus vezetését elfogadva ez velünk is megtörténhet: életünk minden „földrengését” – szenvedés vagy halál – a feltámadás és az élet „földrengése” követi. Ebben a liturgikus évben hamar ránk köszönt majd a nagyböjti időszak. Nemsokára keresztutat járunk, ismét hallhatjuk a Passiót, szemtanúi leszünk az oltárfosztásnak, hódolunk a kereszt előtt. A keresztre feszített Jézus képét magunk elé idézve kérjük az Atyát: adja nekünk az ő bátorságát, hogy a kereszthez közelebb merészkedjünk, és ne csupán távoli szemlélői legyünk. Segíts minket, Uram, hogy a kereszten, ami másoknak bukás és kudarc, mi a hit szemével dicsőséget, és királyságot lássuk! Öntsd belénk a te nyugalmat és biztos hitet, hogy ha jelképesen megállunk sírodnál, szemlélhessük és reménnyel eltelve várhassuk, mi fog történni... a harmadik napon!



[Kalmár Petra]

Mindennek megvan a maga órája

A Hit Évében két új rovat indult a Martinusban. Az egyikben a hitvallásról olvashatnak, a másikban pedig egy-egy hívő tesz tanúságot arról, hogyan segítheti az ember életét, mindennapjait a hit.

Ha néhány éve kaptam volna a felkérést, hogy írjak arról, milyen formában van jelen a hit az életemben, milyen hatással van a hit az életemre, még egészen másfajta vallomás született volna. Íme, a nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy Isten „úton tart” mindannyiunkat, és ő az, aki vezet, segít minket ezen az úton. Ez az én hitem.

Hívó, vallását gyakorló családban nőttem fel, ahol édesanyám és édesapám már öntudatra ébredésem előtt minden vasárnap vittek magukkal a templomba, és ahol olyan természetes volt Isten léte, mint a déli ebéd vagy az őszi falevélhullás.

Most, visszatekintve az eddigi életemre, azt mondom, ez volt szüleim részéről a legnagyobb ajándék, amit adtak nekem. Ugyanakkor édesanyaként azt is vallom, hogy vallásos nevelést lehet, sőt kell adni egy gyermeknek, érzékennyé, fogékonyá kell tenni az Istenre, de a hitre nevelés már nem a mi kompetenciánk. Az Istennel való kapcsolat – mint ahogy minden kapcsolat az életben – arra a két személyre tartozik, aki azt alakítja. Isten és én.

Isten és én. Szívesen beszélek a kétőnk kapcsolatáról. Isten számomra mindig egyet jelentett és jelent az örök hűséggel, az irgalommal, a bölcsességgel. És hogy én mi vagyok az ő szemében? Ez már nehezebb kérdés. De abban hiszek, hogy ha én semminek érzem magam nélküle, akkor bizonyára

ő is folytonosan keres engem. Az állandó keresés neve szeretet, közlés, párbeszéd, ima, ének, kiáltás, várakozás – és folytathatnám.

De tényleg ennyire elméleti és rózsaszínű lenne az életünk, az életem? A legkevésbé sem. Néhány éve a bibliás csoportban Máté evangéliumának egy részlete volt a téma. A gazdag ifjú történetében elhangzik a kérés Jézus részéről, hogy „*menj, add el, amid van... azután jöjj, kövess engem*” (vö. Mt 19, 16-21). Elgondolkodtunk, hogy vajon mi minden kincstől meg tudnánk-e válni Jézus kedvéért. Számba vettük: férj, gyermekek, szülők, boldog élet, barátok, egészség, adottságok, stb. Akkor azt mondtam „*felelősségem teljes tudatában*”: bármit oda tudnék adni az üdvösségemért.

A következő fél évben aztán Isten, a bölcs Isten úgy döntött, megnézi, mennyire is gondoltam én ezt komolyan. És oda kellett adnom a kincseim jó részét. És ma itt állok a világ szemében talán szegényen, de én hiszem, hogy ideje van a keresésnek és ideje az elvesztésnek.

Bízom abban az Istenben, aki még soha nem csapott be. Világosan látom, hogy a nagyjából harmincéves kapcsolatunk alatt hogyan és mivel tanított, mi módon ismertette meg magát velem. És ez a megismerés vezetett ahhoz, hogy bízzak benne. Ez a tapasztalat belém vésődött. Akkor is bízom benne, amikor próbára teszi a bizalmamat,

és egyszerűen nem értek semmit.

Szintén egy élményem: Néhány éve történt ez is. Hosszú napokig, hetekig nem hagyott nyugodni egy gondolat: Isten a távlatokban való gondolkodásra hív. Először nem is volt teljesen világos, hogy mi is ez. Csak ez zakatolt az agyamban: távlatokban gondolkodni, távlatokban gondolkodni... Eltelt némi idő, míg megfogalmazódott bennem, hogy mit is akar az Isten: azt kívánja, hogy tudjak messzebb látni, mint amire a szemem képes. Ha tudnám a saját életemet, kapcsolataimat, kudarcaimat és örömeimet is egy bizonyos távolságból szemlélni (a hegytetőről, ahonnan az igazán bölcsök szemlélik a világot). Akkor nem értettem, miért annyira fontos ez. De aztán idővel rájöttem.

Bízom benne, akkor is, amikor a lelki szárazság és szenvedés ideje jön el. Hisz egy anya soha nem hagyja magára a gyermekét, egy barát – ha igazi barát – soha nem árul el. És ő, bár Atyának szoktuk nevezni, én úgy képzelem, hogy Anya is egyben (Nézzük csak meg figyelmesen Rembrandt „*A tékozló fiú hazatérése*” című festményén az atya kezét!), és ő a barát.

És mindazt, amit tőle kaptam ajándékba nem csupán a hitemben kell ki-
mondanom, hanem abból a nagy-nagy kegyelemből is, amit úgy neveznek: is-
tentapasztalás.

Mindennek megvan a maga órája, és az ég alatt minden dolog elmúlik a maga idejében. **[Pontyos Andrea]**

Ideje van a születésnek és ideje a halálnak,
Ideje az ültetésnek és ideje a kiszakításnak.
Ideje van az ölésnek és ideje a gyógyításnak,
Ideje a lebontásnak és ideje az építésnek.
Ideje van a sírásnak, és ideje a nevetésnek,
Ideje a gyásznak, és ideje a táncnak.
Ideje van a kő szétdobálásának, és ideje a kő összeszedésének,
Ideje az ölekezésnek, és ideje az ölekezéstől való tartózkodásnak.
Ideje van a keresésnek, és ideje az elvesztésnek,
Ideje a megőrzésnek, és ideje az eldobásnak.
Ideje van az eltépésnek, és ideje az összevarrásnak,
Ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak.
Ideje van a szeretetnek, és ideje a gyűlölködésnek,
Ideje a háborúnak, és ideje a békének. (Préd 3,1-8)





Adventi gyertyagyújtás Sárváron

▲ A Szent Miklós Plébánia minden korosztálya részt vett az imádságos és lelket felemelő gyertyagyújtási szertartásokon. Wimmer Roland plébános buzdítására a hívek szép számban jelentek meg a hajnali roratékon is. **[Ördögné Kovács Mónika]**

▼ Hangversennyel kezdődött az advent Szentpéterfán, amelyen fellépett a Gyöngyöshermán-Szentkirályi Polgári Nép-dalkör, a Djurdjice és a Ljubičica énekkar, a Koprive tamburazenekar, Pintér Vivien és Szabó Bertalan is. **[Horváth Vladimír]**

Adventi hangverseny Szentpéterfán



Ljubo Kurtovič ferences Zalaegerszegen

▲ Közel 400-an érkeztek december 1-jén a kertvárosi templomba a regionális Medugorje-napra. Ljubo Kurtovič ferences atya volt a vendégünk, aki elmélkedésében az isteni szeretet megélésére buzdított bennünket. **[Salamon Károlyné]**

▼ A Szent István király templom pályázati pénzből, egyházmegyei támogatással és a hívek példás anyagi hozzájárulásával megújult. December 16-án dr. Veres András megyéspüspök áldotta meg a templomot. **[Marton Bence Márió]**

Templommegáldás Hosszúperesztegen



Az Abai Imre-centenáriumi tanulságai

A Magyar Katolikus Egyház múlt századi áldozathozatala, vértanúsága hazánk talán egyik legnagyobb erkölcsi alapköve, amire a jelent építhetjük, és a jövőt remélhetjük. A Szombathelyi Egyházmegye szerepe ebben az erkölcsi fundamentumban egyáltalán nem elhanyagolható, hiszen Mindszenty József és Brenner János életpéldája mellett több mártírsorsú pap, többek közt Abai Imre példaértékű áldozatvállalása is kiemelkedő jelentőséggel bír.

Abai Imre Langhammer Imreként született Szombathelyen 1912. december 12-én, a család legkisebb, 11. gyermekeként. Édesanyja, Paukivics Franciska Magyar keresztényen, édesapja, Langhammer Adolf Liechtensteinben született. Ekkor a Nádasy utcában lakott a család, az apa vasúti tiszt volt a megyeszékhelyen. Szombathely előtt Abán éltek, utána pedig Vasszécsenybe költöztek. Langhammer Imre 1934 júniusában a szeminárium növendéke-

ként változtatta meg nevét. Két évre rá szentelték pappá Szombathelyen.

A fiatal áldozópap tudományos pályára készült, sorra jelentek meg helytörténeti tanulmányai. A publikációkkal egy időben azonban megmutatkoztak szervezetében az első rendellenességek is. A székesegyház káplánjaként kezdte meg egyetemi tanulmányait, 1942-ben szerzett történelem-latin szakos tanári diplomát. Ezt követően a szombathelyi szeminárium könyvtárosa lett, majd tábori lelkésznek nevezték ki az ukrán frontra, ahonnan azonban csípőízületi gyulladása miatt hazaküldték, és a budapesti Királyhágó úti kórházban kezelték. Felgyógyulása után a kőszegi Hunyadi Mátyás katonai középiskolában tanított, majd a fronttal együtt Ausztriába távozott, ahonnét a háború végeztével gyalog tért haza Vasszécsenybe. 1946 novemberében Beresztóczy Miklós kérte ki Kovács Sándor megyéspüspöktől a Rákócziánium tanárává. 1948 júniusában – mint az érseki általános iskola

igazgatóját – Mindszenty József hercegprímás kinevezte a Rákóczi Kollégium templomának lelkészévé, szeptemberben pedig a Betegek Apostoli Mozgalma szervezetének budapesti titkárává. Az egyházüldözés idején, 1950 májusában Abai Imre önként mondott le korábbi megbízatásairól, és kérte egyházmegyéjébe történő visszahelyezését.

Abai Imre Budapesten és később Sárváron is került minden konfrontációt a diktatúrával. 1956 októberében életével, cselekedeteivel Sárváron példát mutatott az evangéliumi érték- és mértékrendből, az ellenség szeretetéről, a gyűlölet elvetéséről. Azonban a gonosz győzedelmeskedett, őt elítélték, börtönbe zárták. Kiszabadulása után Budapesten kocsikísérőként dolgozott, fizikai állapota rohamosan romlott, végül már csak tolószékekben tudott közlekedni. Budapesten a Csörsz utcai kápolna egy elfüggönyözött részében élt, ez a pár négyzetméter volt az otthona 1970. január 16-án bekövetkezett haláláig.

[Tóth Csaba]



A sárvári Hit Éve katekézisen Szent Magdolna mellett Abai Imre életéről is hallhattak a résztvevők. A két előadó Orbán István kanonok és Tóth Csaba főiskolai docens volt

Előadás a test teológiájáról



Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész *A szexuális forradalom új értelmezése* címmel tartott előadást december 10-én, a Savaria Egyetemi Központban. Az előadás kezdetén Norbert atya elmondta, hogy II. János Pál pápa határozott akarata volt, hogy a Sixtus-kápolna restaurálásakor számos kendőt, leplet távolítsanak el, melyeket a korábbi pápák festettek Michelangelo eredeti mezítelen alakjaira. A restaurált freskók megáldásán elhangzott szentbeszédében II. János Pál a Sixtus-kápolnát kinevezte „a test teológiája szentélyének”, és hozzátette: „*Úgy tűnik Michelangelo a maga módján engedte magát a Teremtés könyvének ihlető szavai által vezetni: Mind az ember, mind az asszony meztelen volt, de nem szégyenkeztek egymás előtt*” (Ter 2,25).

A pápa a kápolna felújításához adott instrukciója és a test teológiájáról szóló katekézis sorozata mély harmóniában

van, hiszen a művész is arra hivatott, hogy segítse meglátni, láttatni az ember teljes és eredeti személyes misztériumát – állapította meg az egyetemi lelkész.

Az előadás rámutatott arra, hogy a testhez és a sexualitáshoz való viszonyunkat döntően az határozza meg, hogy hogyan tekintünk testünkre és sexualitásunkra. Ajándék-e, vagy a „lelkünk börtöne”? A test bűnforrás-e, vagy éppen a Szentlélek temploma? Mindkettőt olvassuk Szent Pálnál (Gal 5,17 és 1Kor 6,19–20). A Biblia testet bűnnel összekapcsoló kifejezései félreérthetőek, és gyakran vezettek test ellenességhez és a sexualitás leértékeléséhez. Ezek a kifejezések azonban nem a testet akarják a bűn forrásául megtenni (hiszen a bűn forrása a személy, az ember szabad döntése), hanem a bűntől megsebzett emberi természetet ábrázolják, nevezik „test”-nek. Mi a

test evangéliuma, Isten öröme az emberi testről? Az egyetemi lelkész kiemelte, hogy valójában a test képes láthatóvá tenni a láthatatlant, a szellemi és az isteni. II. János Pál pápát idézve emelte ki az előadó: „*az emberi test bizonyos értelemben 'ősi szentségnek' tekintendő, vagyis a láthatatlant kifejező, hordozó, azt láthatóvá tevő és közlő jel.*”

A testi adottságaink közül a sexualitás is ebben a jelrendszerben kapja meg a maga szerepét. Vagyis a sexualitás egy kifejezésrendszer, egy nyelv, melynek segítségével a test megmutathatja, átélheti a lélek szeretetét, szerelmét, amely kizárólag akkor igazi, ha egy másik személyhez vezet el, aki végtelen tiszteletet érdemel, igényel és így hamar megszületik benne a vágy a végérvényességre, a teljes odaadásra – zárta előadását az egyetemi lelkész.

[Németh Brigitta,
Fotó: Berghoffer Tamás]



Valami szépet tenni egymásért



A Johanneumban, a Túróczy Szeretotthonban, a Vakok és Gyengénlátók Intézetében és a Papi Otthonban jártunk az egyetem hallgatóival, hogy műsorunkkal megajándékozzuk embertársainkat. [Nikolics Zsanna]

A kőszegi plébánia katekézise



Dr. Veres András megyéspüspök december 7-i, Hit Évéhez kapcsolódó előadása nyitotta a katekézis sorozatot, január 9-én pedig Bodorkós Imre atya gondolatait hallgathatták meg a résztvevők. [Kortis Zsófia]

Harmadik helyezés a Mindszenty-pályázaton



Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség 2012-ben irodalmi pályázatot hirdetett az ország középiskolás tanulói részére, amelyen a zalaegerszegi Korcsmár Flóra harmadik helyezést ért el. [Illés Csaba]

Szent Magdolna sárvári kötődése

A sárvári Szent László Plébánia hívei a Hit Évének elején három alkalomból álló katekézisen vehettek részt, melynek témája sárvári kötődésű, ki-magasló hitvalló egyházi személyek életének bemutatása volt. Az előadásokat Orbán István kanonok, esperesplébános tartotta és szervezte.

Első alkalommal a hívek Magdaléna Gabriella di Canossa életével ismerkedhettek, aki Canossai Szent Magdolna néven vált ismertté. Személye úgy kötődik Sárvárhoz, hogy édesanyja ott született, és anyai szépapja a híres III. Nádasdy Ferenc nádasdi és fogarasföldi gróf volt. Szent Magdolna 1774–1845-ig élt Itáliában, és élete, vállalt keresztény magatartása sok tekintetben megegyezik Árpád-házi Szent Erzsébetével.

A szent 1808-ban Veronában megalapította a kannossziánus nővérek női szerzetes kongregációját. Jelenleg körülbelül 400 rendházban 4000 nővér tartozik közösségébe. A Szent László-templomban Szent Magdolna-emlékhely létrehozását tervezik.

[Dr. Szalainé Horváth Judit]



Programajánló

január 19 (szombat) 9 óra Szakítás a fejfájással és a migrénnel kurzus (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **február 2. (szombat) 9.30 óra** Hitoktatók továbbképzése (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **február 4. (hétfő) 10 óra** Egyházmegyei papi lelki nap (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia)

A mindenség balladája

Mécs László az egyik legismertebb katolikus költőnk. Az első világháború kitörésének évében lépett be a premontrei rendbe, négy esztendővel később szentelték pappá. Ebben az időben már publikáló költő, első kötete 1923-ban jelent meg. Pályája során kisebb településeken szolgált. A pannonthalmi bencések körében ünnepelte pap-pá szentelésének 60. évfordulóját, hagyatékát is ők őrzik.

E havi számunkban *A mindenség balladája* című versét ismertetjük meg olvasóinkkal.

Mécs László

A MINDENSÉG BALLADÁJA

Éb-red, moc-can a tojásban a sejt:

„Is-ten Is-ten”, huszonöt napi ritmus.

Tit-kon dob-ban anyaméhben a lét:

„Is-ten Is-ten”, kilenc havi ritmus.

Ó jaj, ha kihagyna! – De él az Erő, de él az Ütem:

„Is-ten Is-ten Is-ten!”

Dobogón zakatol, kacagón-zokogón zakatolgat a szív:

„Is-ten Is-ten”, jó nyolcvan a pulzusi ritmus.

Ó jaj, ha kihagyna! A vérpatakokba

belefagyna a lét-zene s pirosan páráz-na magasba

lelkünk, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az Ütem:

„Is-ten Is-ten Is-ten!”

Csobogón menetel a patak, a folyó, a folyam:

„Is-ten Is-ten Is-ten Is-ten!”

Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! A hegytől a tengeri tájig

belehalna halak sokasága, hajók sora, sajkák,

malmok raja rína! – De él az Erő, de él az Ütem:

„Is-ten Is-ten Is-ten Is-ten!”

Lobogón jön a Nap, megy a Hold, megy a Nap, jön a Hold:

„Is-ten Is-ten nap-pal, éj-jel” háromszázhatvanötösör!

Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! Nem volna szivárvány,

*nem volna virág, nem volna világ, csak futna a Föld,
a gigászi koporsó! – De él az Erő, de él az Ütem:
„Is-ten Is-ten Is-ten” Is-ten!”*

Ragyogón menetelnek a csillagok és naprendszerek egyre:

„Is-ten Is-ten fény-év, fény-század, fény-ezred.”

Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az Ütem:

dobog és csobog és lobog és erjed az Idő a Tojásban.

A Tojásnak a héja: az Örökkévalóság,

mely áll a Tenyéren, áll, tartja az Isten.

Úgy éreztük, az új esztendő első hónapjához jól illik a humanista, életigenlő Mécs László idézett verse. Az év elindulása, az újrakezdés idején izgalmas élmény megmerítkezni egy olyan költeményben, mely a születés titkára, a világ mozgatóerejére irányítja figyelmünket.

A sorokat, ahogy a mindenséget is, a világot működésben tartó ritmus vezérli, amit gyakran szótagolva írt szavakkal fejez ki a költő. Természettudósi pontossággal említi a tojásban és az anyaméhben készülődő élet, majd az emberi szívdobogás ritmusát. A minket körülvevő természet lüktetése felé nyit a vers, aztán a Naprendszer, majd a tágabb Univerzum mozgásait, törvényeit csodálja Mécs László. Az egyes versszakok gondolatmenete hasonló, a csodált jelenség bemutatása után a strófa közepén a szabályosság, a gépezet megtorpanását és annak következményeit képzelgeti el velünk a szerző, aztán az utolsó két sorban eljut a megnyugvásig, a bizonyosságig, hiszen a világ törvényeit szabályozó erő, az örökké való ütem Istentől való, nevének szótagolt, ritmikus ismétlése adja a vers fő pilléreit.

A zárlat visszatér a tojáshoz, immár nagy kezdőbetűvel említve e sok szimbólumot magába sűrítő motívumot, kozmikussá növelve, a világmindenséggel azonosítva. Az utolsó sor hatásos és felemelő, Isten vigyázó tenyerében látjuk művét, a mindenséget.

Óvjon minket az új esztendőben is!

[Szauer Ágoston]



Mécs László (1895–1978)
magyar premontrei szerzetes, költő



Mécs László-emléktábla Nagykaposon

Mozaikszemek a szombathelyi Szent Márton-templom történetéből Vízkereszt – vagy amit találtak...

A szombathelyi Szent Márton-templom félhomályba burkolózó szentélyének északi falán, a hatalmas barokk főoltár Szent László szobrának jobb lába előtt ma egy töredékes középkori freskórészletet pillanthat meg a nagyhírű tours-i püspök születéselyére igyekvő zarándok. A régen lemeszelt falfestmény töredékét, amely még a templom gótikus korszakából származik, majd fél évezredes elfedettségből az 1990-es műemléki kutatás hozta napvilágra. Bár a restaurátori munka a kép halvány színein sokat élénkített, annak töredékességét azonban nem tudta megszüntetni. A szemlélőnek tehát ugyancsak szüksége van képzelőerejére, hogy benne az egykor ábrázolt bibliai jelenetet felismerje.

Ha időt szakít rá, és kellő figyelemmel szemléli az egykor vörös színű kezzel övezett képmező megmaradt részleteit, úgy először két glóriával övezett arcot fedezhet fel rajta. A jobb oldalon egy kissé lehajtott, kendővel fedett női fej, a bal oldalon pedig az előbbire feltekintő fedetlen, szakállas férfifejet ismerhet fel. Az utóbbi, hosszú ujjú piros ruhát viselő alaknak szerencsére nagyobb része fennmaradt, hiszen annak kezeit is láthatja, miként azokat a női alak felé nyújtja, mintha átadna valamit. Feltűnhet az ide látogatónak az is, hogy míg a férfit elhelyezéséből ítélve bizonyára térdelő, a nőt viszont ülő testhelyzetben ábrázolták. Ha tovább vizsgálódik, úgy a férfi mögött, egy további álló alak kezét és ruhájának redőit veheti ki, ám emellett még egy további szereplő is állhatott valaha.

A bemutatott, sötét (kék vagy zöld) háttér előtt játszódó jelenet töredékesége ellenére is meghatározható. Ez a jól ismert „*Királyok imádása*”, amikor a három napkeleti uralkodó (Gáspár, Menyhért és Boldizsár) hódolata jeléül

ajándékokat (aranyat, tömjént és mirhát) ad az édesanyja ölében ülő gyermek Jezusnak.

Ezen ábrázolás, mely a január hatodikai Vízkereszt ünnephez kötődik, természetesen nem az egyetlen volt a 14. századi szentélyfalán. Mellette, vele egy sávban még további hat, a Megváltó gyermekkorára utaló jelenet lehetett felfestve. Szóban forgó képünk pedig az ünnep eucharisztikus tartalma (a vízszentelés) miatt került éppen a falba mélyített szentségfülsé (azaz a pasztofórium) mellé, amelyről egy 1616-ból származó végrendelet tudósít bennünket.

A magyarországi gótikus templomfestészetben a Jézus gyermekségét megjelenítő ciklusból kétség kívül a „*Királyok imádása*” volt a legkedveltebb, amely gyakran vonulások ábrázolását is magában foglalta (lásd példaként a Vas megyei Velemér templomát). Ez a népszerűség pedig annak tudható be, hogy a Magyarországról az idő tájt igen gyakran Aachenbe induló zarándokok útjuk során érintették a kölni dómot is. Ott pedig megcsodálhatták a háromkirályok ereklyéit, amelyeket 1164-ben I. (Rótszakállú) Frigyes német-római császár vitetett oda Milánóból. [Kiss Gábor]



A szentmártoni falképtöredék



Szent Márton-bazilika (Tours)

SENTE MÁRTON ÉLETE

Az álmisztikus I.

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Egy Clarus nevű, igen előkelő nemes ifjú, aki később pap lett, és napjainkban szent halállal eljutott az örök boldogságra, mindenét elhagyva Mártonhoz csatlakozott. Rövid idő alatt elért a hit teljességére és minden erény magaslatára. Clarus a püspök kolostorától nem messze remetelakot épített, és számos testvér is vele lakott. Egy bizonyos Anatólius nevű ifjú, fogadalmas szerzetes is odament, teljes alázatot és ártatlanságot színélve, és egy ideig a többiek közösségében tartózkodott. Egy idő múlva azt állította, hogy rendszeresen angyalokkal szokott társalogni. De mikor senki sem hitte el, bizonyos jelekkel többeket rávette, hogy higgyenek neki. Végül odáig jutott, hogy azt hangoztatta: hírnökök jönnek-mennek közte és Isten között, sőt már azt kívánta, hogy a próféták egyikének tartsák. Clarustól azonban sehogyse tudta kikényszeríteni, hogy hitelt adjon neki. Akkor az Úr haragjával és a küszöbön álló büntetésekkel fenyegetőzött, amiért egy szenttel szemben hitetlen marad. Azt mondják, hogy végül így kiáltozott: „*Íme, ma éjszaka az Úr egy fehér színű ruhát fog adni neked az égből, ebbe öltözködve járok-kelek majd köztetek, ez lesz a jel számotokra, hogy Isten ereje van bennem, mert Ő ajándékozott meg a ruhával.*”

Csillag a prérük felett Elizabeth Ann Bayley Seton (1774–1821)

A keresztény nők tanúsága és tettei minden korban hatással voltak az Egyház és a társadalom életére. Súlyos társadalmi igazságtalanságok közepette szabadon cselekedtek, mert a Krisztussal való kapcsolatukból merítettek erőt. Minden korban és minden országban találunk sok derék asszonyt, akik üldözések, nehézségek és hátrányos helyzetük ellenére részt vállaltak az Egyház küldetésében. 1975. szeptember 14-én VI. Pál pápa szentté avatta Elizabeth Ann Bayley Setont.

A kis Elizabethet a protestáns episzkopális Egyház szertartása szerint keresztelték meg. Alig hároméves, amikor édesanyja meghal, és hirtelen vége szakad a gondtalan életnek. Elisabethet és húgát az egyik nagybácsi veszi magához, de életük így is szomorú. Elizabeth egyre magányosabbá válik. Érzékeny lélek, és ösztönszerűen vágyakozik az égi vigasztalás után. Szinte misztikus álmódosásokba merül. A belső, lelki élmények töltik ki egyhangú napjait. Kedvenc olvasmánya lesz a Biblia, de nagy hatással vannak rá John Milton, James Thompson és Hugh Blair művei is. Ezek sejtetik meg vele, hogy a szenvedés, amit el kell viselnie, „Isten vésője”.

1794-ben feleségül megy William Setonhoz, egy gazdag New York-i kereskedő fiához. Öt gyermekük születik. A

férj hitetlen ugyan, de nem ellenzi felesége buzgóságát. Első kislányuk, Annemary sajnos örökli édesapja tüdőbaját. Amikor Elizabeth megtudja a szomorú valóságot, így ír egyik barátnőjének: „Magasra emelem tekintetem, az ég felé, amely egyedüli menedémem”. Segítőkéz, nemes gondolkodású nőkből egy kis egyesületet alapít a város özvegyeinek megsegítésére. Közben ő maga is vigasztalásra szorul. Két kislány sárgalázban szenved, s a nagyobbik, William, meg is hal. Elizabeth azonban nem roppan össze. „A jelenben is és a jövőben is alávetem magam annak, aki teremtője és ura mindkettőnek” – olvassuk egyik levelében.

Közben újabb csapások érik. Férje üzlete csődbe jut, gyermekei állandóan súlyos betegségekkel küzdenek. Legjobban azonban mégis férje hitetlensége

gyötri. A sok buzgó, könnyes ima végül megtermi gyümölcsét: William Seton lelke megnyílik a kegyelem számára, de testét a tüdőbaj egyre gyöngébbé sorvasztja. 1803-ban, itáliai útjuk során a férj meghal.

Elizabeth visszatér New Yorkba, de állandóan visszhangzik lelkében Antonio Filicchi kijelentése: „A legbiztosabb és legigazibb út a vallás”. Rövid itáliai tartózkodása idején nagy hatással volt rá a katolikus vallás által átítatott környezet. Rövid vívódás után elhatározza, hogy ő is katolikus lesz. Amikor rokonai tudomást szereznek szándékáról, támadják. Elizabeth gyötrődik, de végül 1805 tavaszán katolizál. Első szentáldozása után boldog ujjongással ezt írja Amabilia Filicchinek: „Végre, Amabilia, végre enyém az Isten, és én az övé vagyok. Most már jöjjön, aminek jönnie kell: megtaláltam őt!”

Baltimore-ban megalapítja a *Sz. József's Academy* nevű oktatási intézményt, amely az első katolikus iskola az Egyesült Államokban. A rokonok zaklatása miatt a fiatal özvegy Emmitsburgba költözik, ahol árvaházat, kórházat és az egyik apácarend számára iskolát alapít. Hogy szociális terveit minél tökéletesebben megvalósíthassa, 1809-ben engedélyt kér egy női szerzetárszövetség (A Szeretet Leányai) megalapítására.

Élete utolsó pillanatait is beárnyékolta a fájdalom, mert fiai megtagadták katolikussá lett édesanyjukat. 1821. január 14-én halálos ágyán ezekkel a szavakkal búcsúzott a szerzetesnővérektől: „Legyetek hűséges, igaz leányai az Egyháznak!” Ünnepe: január 4.



AZ OLDALAKAT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SALAMON VIKTÓRIA, GAÁL VERONIKA

Felajánlom...

Talán nem minden hívő érzi még a saját bőrén, de püspök atyának a *Hit Évére* írt köriratából köztudott, hogy a Szombathelyi Egyházmegye paphiánnyal küszködik. Ezért kaptuk a köriratban a meghívást, hogy december 7-én, advent első péntekén, egy közös könyörgő napon még buzgóbban egyesüljünk az imában és a böjtben papjainkért és új papi hivatásokért. A Reguly Antal Általános Iskola és a Dési Huber István Általános Iskola hittanosa is lelkesen bekapcsolódtak ebbe az imába. Ők is érzik annak fontosságát, hogy szeretett lelkipásztoraikért imádkozzanak, és kérik a Jó Pásztort, hogy mindig adjon nekünk papokat, akik Isten szeretetét közvetítik számunkra. Ezen a napon minden hittanórán erre a szándékra imádkoztunk a gyerekekkel. Többen vállaltak még külön imát, vagy valamilyen lemondást is erre a célra. A 2. és 3. osztályosok kis imakártyákra gyűjtötték össze felajánlásaikat a lelkipásztorokért. Néhány ezek közül:

„Felajánlok tíz Üdvözlégyet, öt Hiszekegyet, hét Miatyánkot és egy tized rózsafüzért” – írta a lapjára Lili.

„Lemondok a tévéről és a számítógépről, helyette inkább még tanulok” – ajánlotta fel Gabriella.

Józsi, Norbi, Misi és Feri egy-egy tized rózsafüzért imádkozik a papokért.

Nóra három Miatyánkot és egy Üdvözlégyet ajánlott fel aznap, Eszti pedig – Gabriellához hasonlóan – lemondott a számítógépes játékokról, a tévéről, a cukorról és a csokiról.

Blanka felajánlásában a következő szerepelt: „Két hétre lemondok a tévéről, és sokat imádkozom a papokért, még többet segítek másoknak, vacsorára csak üres kenyeret kérek.”

Bori pedig a Miatyánk és az Üdvözlégy imádkozása mellett a reggeli és esti imákba is belefoglalta a papokat.



D. Bencze Erzsébet Elég nekem

Isaac Newton nyomán

Elég nekem, amit
a csillagok alatt
Istenből látok.

Nekem üzen
angyali muzsikaszóval.
Meghallom.

Fénye nem vakít,
létevel titkon világít.
Lámpásom.

Átformálja lelkem,
meggyógyítja szívem.
Hatalom.

Irgalmas kezet nyújt.
Csendjével betakar.
Oltalom.

Mindez elég nekem, hogy
higgyek abban az Istenben,
aki a csillagok fölött van.

(s akit nem látok)

A decemberi lapszámunkban megjelentetett versek szerzőjének neve hibásan jelent meg, helyesen D. Bencze Erzsébet. A *Bársonyos* című vers utolsó két sora nem része az eredeti műnek, ezek a sorok tördelési hiba miatt kerültek bele a versbe. A hibáért a költőnő és olvasóink szíves elnézését kérjük.

Gianni Rodari: Halló, itt apu mesél! Vasárnap reggel

Ez a történet egy apukáról szól, aki a szokások rabja volt. Vasárnap reggel mindig későn kelt, pizsamában mászkált a lakásban, és pontosan tizenegy órakor, tárva-nyitva hagyva a fürdőszoba ajtaját, borotválkozni kezdett.

Erre a percre várt Francesco, a kislfia, aki ugyan még csak hatéves volt, de már nagy érdeklődést tanúsított az orvostudomány, a gyógyszerek és a kötszerek iránt. Ebben a percben tehát fogta a steril vattát, a tiszta alkoholt, a ragtapaszt, és beállított a fürdőszobába. Ott leült egy küsszékre, és várt.

– Mi kell? – kérdezte papája, miközben az arcát szappanozta. Ugyanis hétköznap villanyborotvát használt, de vasárnap mindig szappannal és pengével borotválkozott, mint régen. Megismételte a kérdést:

– Mi kell?

Francesco komoly képpel kuporgott a küsszéken, és nem válaszolt.

– Tehát? – faggatta az apukája.

– Esetleg – mondta Francesco – előfordulhat, hogy megvágod magad. Akkor én majd meggyógyítalak.

– Jó lesz – mondta a papa.

– De azért ne vágd meg magad kesszakarva, mint a múlt vasárnap is – figyelmeztette szigorúan Francesco. – Úgy nem ér.

– Persze, hogy nem.

De az apukának nem sikerült magát akaratlanul megvágnia. Hiába igyekezett véletlenül elhibázni, az ilyesmi nagyon nehéz, úgyszólván lehetetlen. Mindent elkövetett, hogy figyelmetlen legyen, de képtelen volt az lenni. Nem maradt más hátra, kénytelen volt szándékosan megkarcolnia magát, hogy a kislfia működésbe léphessen. Francesco buzgón letörölte a vért, fertőtlenített, és ragtapaszt ragasztott.

Így ez az apuka minden vasárnap reggel egy-egy kis karcolást ajándékozott a kislfiának. Francesco pedig egyre szentebbül hitte, hogy az apukája borzasztó szórakozott ember, aki önélküle már rég összekaszabolta volna az arcát.

Kitépni és rombolni, építeni és ültetni

5. rész – Jeremiás próféta

A próféta, görögül prophétész, latinul prophaeta szó jelentése: Istentől meghívott, az ő akaratát közvetítő személy, hírnök, szóvivő, beszélő. A szó a görög prophanei, „valakinek a színe előtt szólni, valaki helyett szólni” szóból származik. Jelen rovatunk célja az, hogy bemutassunk néhány ószövetségi prófétát, munkásságukat és legfontosabb jövőbeli eseményeiket.

Jeremiás Anatóliában látta meg a napvilágot, Kr. e. 645 körül (120 évvel Izajás után). Ez a rosszhírű falu hat kilométerre van Jeruzsálemtől. Egy papi családot három századdal korábban Salmón a templomi szolgálatból Anatóliába száműzött. Úgy látszik, hogy az átok mindig rajta maradt ezen a falun. Jeremiás szülei minden erővel ellenálltak annak, hogy fiuk Jeruzsálemba menjen prófétának. Anatóliában egy lakójának sem tesz ez jót. Jeremiás számára sem.

Politikai és vallási reform

Jeremiás 19 éves lehetett, amikor érezte az Úr hívását. Jeruzsálemba ment, ahol a fiatal Jozija király nagy reformba kezdett. Miután megszabadult Assíria igtatójától, megtisztította és restaurálta a templomot. A munkálatok során a templomban előkerült egy tekercs, Mózes törvénye, amelyet évek óta elfelejtettek (2 Kir 22,1-23,27). Jozija ezt a törvényt akarta alkalmazni. Ezzel új levegő áramlott az országba. Azonban Kr. e. 609-ben katasztrófa történt: Jozija elesett az egyiptomiak elleni csatában Megiddónál.

Jeremiás az ellenállásban

Jozija utódja fia, Jojakim lett, aki véget vetett a reformnak. Saját palotáját építtette „igazság nélkül”. Jeremiás elmentmondásba került. Egyre inkább valóra vált az, amit az Úr meghívásakor jelentett ki neki: *hogy gyomláljon, romboljon, pusztítson és szétszórjon, építsen és ültessen (1,10)*. Jozija halála után négy évvel, Kr. e. 605-ben a babiloni hadvezér Nabukodonozor Karkemisnél győzelmet aratott Egyiptom felett, és a Közel-Kelet urává lett. Jeremiás

megértette és tekercsre íratta, hogy nemsokára megérkeznek az országba Nabukodonozor hadai. A király elégette ezt a tekercset, de Báruc íródeák újra leírta (Jer 36). Jeremiás ebben még távolabb ment: meghirdette a nép elhurcolását Babilonba. Összetört egy korsót, jelezve ezzel, hogy Isten hogyan töri össze Izraelt (Jer 19). Ezek az évek nagyon nehezek voltak a próféta számára. Közel volt az elkeseredéshez és Isten ellen lázadt: *„Rászedtél Uram, és én engedtem, hogy rászedj!” (20,7)*.

Szörnyű esztendő

Kr. e. 598-ban Nabukodonozor megszállta Palesztinát. Ostrom alá vette Jeruzsálemet is. Bevette a várost, a templom értékeit elvitte, s fogságba hurcolta a királyi családot és a nép egy részét. Nabukodonozor új királyt állított Jeruzsálemben. Jeremiás az országban maradt. Azt írta a száműzötteknek: *hosszú tartózkodásra készüljenek fel. Ő Jeruzsálem utcáin nyakán egy igával járt és kijelentette: vegyétek magatokra Babilon igtatóját (Jer 28; 29)*.

A prófétára nem hallgattak. Egy elszakadási kísérlet miatt megérkezett Nabukodonozor seregével, s Jeruzsálemet másfél évi ostrom után másodszer is bevette. Az ostrom alatt a prófétát azzal vádolták, hogy demoralizálja az ellenállókat. Börtönbe zárták, ciszternába dobták, és csak az utolsó pillanatban szabadult ki egy néger rabszolga segítségével. Amikor a helyzet teljesen reménytelen lett, Jeremiás megpróbált bátorságot önteni a népbe, és örök szövetséget hirdetett meg Isten és a nép között. Ez az ő üzenetének a csúcsa. (Jer 37,11-21; 38,1-13; 32,36-44).



Jeremiás próféta kapcsolatba került nemzeti és nemzetközi eseményekkel is

Kr. e. 587-ben Nabukodonozor serege bevette Jeruzsálemet, a templomot, a palotát és a házakat lerombolta. Egy újabb menet indult száműzetésbe. Jeremiás Jeruzsálemben maradt. Godoliással megpróbálta újraszervezni a helyben maradt népet. Godoliást megölték, és Jeremiást kényszerítették, hogy a menekülőkkel Egyiptomba menjen. 60 év körüli lehetett, amikor Egyiptomban meghalt.

Jeremiás ma

A Biblia egyetlen prófétája sem került olyan kapcsolatba nemzeti és nemzetközi eseményekkel, mint Jeremiás. Élete és működése világosság lehet mindazoknak, akik nehéz helyzetben vannak, vagy amelyben mi is élünk, hogy ne hagyatkozzanak, és ne bízzanak emberi erőbe, hanem kötelezzék el magukat, mint Jeremiás, *kitépni és rombolni, építeni és ültetni.* [Dr. Gyürki László]



Lelkivezető

Időnként előfordul, hogy a nagy rohanásban és a sok teendő közepette, fokozottabb lelkiállapotban olyan problémákat is próbálunk magunk megoldani, amelyhez nincs kompetenciánk vagy az nem a mi feladatunk. Mi a teendő ilyenkor? Erre ad választ Morlin Imre atya.

Azt írja, hogy mostanában sok nyugtalanságot él át. Azt is írja, hogy szinte képtelen imádkozni, mert minden pillanatban legszívesebben felugrana. Azt hiszem, nagyon kifáradt. Sokat dolgozik, sokat tanul, és túlon túl érzi, vagy pontosabban megéli a felelősséget másokért. Ez persze nagyon jó, bár átérezné a felelősséget mindenki a maga helyén. De elfelejti, hogy a világot, az emberiséget, az egyes embereket Jézus Krisztus váltotta meg és nem ön. A kegyelmeket csak Jézus adhatja, azok kizárólag az övéi, mert isteni ajándék. Igaz, a Szűzanya kieszközli és közvetíti, de nem ő érdemelte ki, hanem Fia. Így hát olyanért aggodalmaskodik, ami nem áll hatalmában. Hiszen a megtérés a kegyelem műve és nem a mi erőfeszítéseink eredménye: nem elsősorban a „törvény betartása” – amint azt az ószövetségi emberek hitték.

Mutatnék egy másik utat, ami igazán újszövetségi, Jézus mutatta meg ne-

künk, s ő kívánja, hogy azon járjunk. Ez nem más, mint a szeretet útja. Ez könnyű, és nekünk, embereknek való út. Hiszen mi szeretünk szeretni, és a szeretetre vagyunk teremtve, mert Isten képe-mása vagyunk és „Isten a szeretet.” (1Jn 4,8 és 16.)

A szeretet nem szeretetgyakorlatok gyakorlása, hanem az odaadás lelkilete. Készség mások elfogadására, sőt befogadására. Gondolkozzunk el azon, hogy mi a kettő között a különbség! És persze én is legyek olyan, hogy mások elfogadjanak, sőt befogadhassanak a lelkükbe. Nem testi dolog ez, nem az érzékek dolga. Bár eleinte ezek segítségével hozom a másik tudomására, hogy elfogadtam és majd ezek után be is fogadtam őt.

A szeretetnek ilyen külső jelekkel történő kinyilvánítása a kapcsolat elmélyülése során lassacskán eltűnik és egyre inkább lelkivé és kegyelmiessé lesz. A lélek megtapasztalja a kegyelemben élő másik lélek szépségét, tisztaságát, s ez az ismeret boldogsággal tölti el.

Az Úr mondta egyszer egy misztikus léleknek (Gabriella Bossis), hogy aki szomjas a szeretetre, az már szeret.

Ne keressen más utat, csak a szeretet útját. Szolgáltassa ki magát Jézus Szíve szeretetének, a többit majd ő elintézi. Szeretettel köszönti: Imre atya

A LEKIPÁSZTOR VÁLASZOL

Gyászmisés temetés

Vannak plébániák, ahol a temetési szertartást csak gyászmisével együtt vállalják. Miért ragaszkodnak a gyászmiséhez annyira, főleg ha a hozzátartozók különben sem járnak templomba? A temetés alkalmával is imádkozik a pap, az nem elég?

Dr. Veres András megyéspüspök a Szombathelyi Egyházmegye 2012. december 10-én kelt hivatalos közleményeiben a következőkre hívta fel a figyelmünket: *„Haláleset alkalmával tapasztaljuk, hogy a gyászolók szeretnének minél többet megtenni elhunyt szerettük végtisztességéért. Sajnos egyre kevesebben tudják, hogy az elhervadó virágok és elszáradó koszorúk helyett sokkal maradandóbb és értékesebb, ha szentmise mondatásával imádkoznak elhunyt szerettükért. [...] Mivel a szentmise Jézus Krisztus kereszttáldozatának a megjelöltése, ezért végtelen értéke van, így az összes sírcsokor közül ez a legértékesebb, ún. »hervadhatatlan koszorú«, és így adhatjuk meg a legtöbbet elhunytjainknak.”* Ahogy megyéspüspök úr is hangsúlyozza, a szentmise végtelen értékű, ezért a legtökéletesebb imádság. A temetési szertartáson is imádkozunk, de összehasonlíthatatlan az imádságnak ez a formája a szentmisével. Ezt az is jelzi, hogy a temetési szertartást püspöki engedéllyel akár világi hívő is végezheti, míg szentmisét természetesen csak felszentelt pap mutat-hat be.

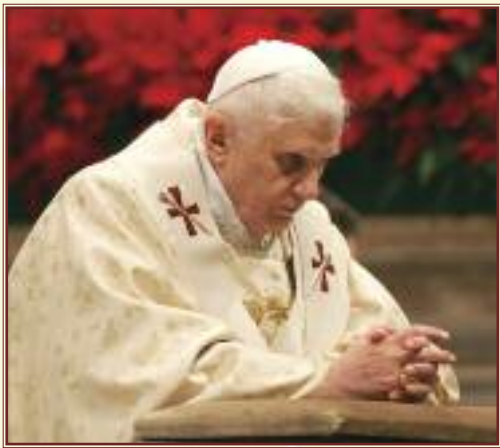
A szentmise mondatása tehát a legnagyobb jó, amit tehetünk elhunyt szeretteinkért. Ám ne csak temetésük alkalmával, hanem – ha a lehetőségek engedik – haláluk évfordulóján, de legalább évente egyszer valamennyi elhunyt hozzátartozónkért mondasunk szentmisét. Ha üzenhetnének nekünk, biztosan ezt kérnék tőlünk.

[Ipacs Bence]

A Szentatya január havi imaszándékai

Általános szándék (A keresztények hite): Hogy a hitnek ebben az évében a keresztények elmélyíthessék Krisztus misztériumának ismeretét, és örömmel tanúsíthassák a benne való hit ajándékát.

Missziós szándék (Közel-keleti keresztények): Hogy a Közel-Kelet keresztény közösségei, melyeket gyakran hátrányosan megkülönböztetnek, a Szentlélektől megkapják a hűség és az állhatatosság kegyelmét.



Józsi bácsi beront a kocsmába, és elkiáltja magát:

– Nekem egy dupla whiskyt és mindenkinek egy italt! Tudja mit, csapos? Töltsön magának is!

A csapos mindenkinek kiviszi az italt, aztán felhörpinti a sajátját.

Később Józsi bácsi bejelenti:

– Még egy körre mindenki a vendégem, és töltsön magának is!

– Elnézést, uram – mondja a csapos –, de nem gondolja, hogy előbb ki kellene fizetnie az előző kört?

– Az lehetetlen – feleli Józsi bácsi –, egy vasam sincs.

A csapos erre kidobja. Józsi bácsi másnap újra megjelenik a bárban.

– Egy whiskyt nekem és mindenkinek egy italt!

A csapos elképed Józsi bácsi arcátlanságán, és azt kérdi:

– Gondolom, most nekem is felajánlja, hogy töltsék magamnak?

– Eszem ágában sincs – mordul rá Józsi bácsi –, maga nagyon undok, ha iszik.

• • •

– Dévényi Tibi bácsi horgászik, kifogja az aranyhalat.

Egy ideig nézik egymást, aztán megszólal a hal:

– Most ilyenkor mi van?

• • •

– Először kiveszem a patkót a kohóból, aztán ráteszem ide, az üllőre. Amikor megrázom a fejem, te ráütsz azzal a kalapáccsal. Az inas így is tett. Azóta ő a falu kovácsa...

• • •

– A medvecsaládnál összejövetel van. Az anyamedve megszólal:

– Kisfiam, még be sem mutatkoztál a vendégeknél.

– Bocs!

• • •

– Hogyan becézik a csinos szülésznőt?

– Csinibába.

Vízkereszt

Január 6-a, vagyis vízkereszt, Urunk megjelenésének ünnepe a magyar népi kalendáriumban a karácsonyi ünnepkör záró- és a farsang kezdőnapja. Az elnevezés az e napon végzett vízszentelésből ered. Alexandriai Kelemen szerint először a gnosztikus és eretnek Bazilidesz követői emlékeztek meg Jézus keresztségéről, mert azt vallották, hogy az ember Jézus a keresztségkor vált Isten Fiává. E napot az egyiptomiak is a Nap és a Nílus vize ünnepeként ismerték.

A keresztények körében 312 és 325 között kezdett terjedni mint Krisztus születésének, keresztségének, a kánai

menyegzőnek és a Háromkirályok (napkeleti bölcsek) látogatásának ünnepe. Később az ünnep elsődleges témája keleten Urunk keresztsége, nyugaton a Háromkirályok látogatása lett.

• Vízkeresztrel kezdődik a házszentelés időszaka;

• e napon még egyszer meggyújtják a karácsonyfa gyertyáit, szétosztják a megmaradt édességet, a fát tűzre teszik, csak egy ágacskát tűznek belőle a szentkép mögé a gonosz ellen;

• a hagyomány szerint a lányok számára férjjósló nap; időjárásával a tél hosszára, a nyár esős vagy száraz voltára, így a termésre, főleg a bortermésre enged következtetni. (vö. Magyar Katolikus Lexikon)



Martinus
www.martinuskiado.hu
a Szombathelyi Egyházmegye Havi Lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Salamon Viktória • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171-1 • 2012. december • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • ISSN 2060-145X • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.